Van Alle Talen Thuis

@home in languages

Activiteiten bij een
meertalige boekencollectie

In deze waaier vind je ideeën voor activiteiten die je kunt doen met een meertalige kinderboekencollectie. Het is belangrijk om het lezen in de thuistaal te stimuleren, ook op school en op de kinderopvang.

Met een meertalige boekencollectie:

- straal je uit dat de thuistaal van meertalige kinderen er mag zijn en maak je hun culturele achtergrond zichtbaar in je organisatie;
- kunnen meertalige kinderen hun thuistaal onderhouden en ontwikkelen. Hoe beter ze hun thuistaal beheersen, hoe beter ze ook het Nederlands kunnen leren;
- kunnen ouders in hun thuistaal lezen met hun kind en zo bijdragen aan de taalontwikkeling;
- kunnen alle kinderen gaan ervaren dat andere talen en culturen interessant en leuk zijn.

De activiteiten in deze waaier zijn ingedeeld op leeftijd. Sommige activiteiten voor jonge kinderen zijn echter ook passend voor oudere kinderen.

Veel meertalig leesplezier gewenst!

Inleiding

Dierengeluiden

Kies een boek waarin dieren voorkomen. Bekijk of lees het boek met het kind/de kinderen. Zoek op welk geluid het diermaakt in zowel het Nederlands als de moedertaal.

-> Maak het geluid en laat het kind/de kinderen het bijpassende dier aanwijzen.
-> Kunnen de kinderen zelf ook de verschillende geluiden maken?
-> Kunnen ze de namen van de dieren

0 - 6 jaar

The Reading Corner

Op de website thereadingcorner.tv worden voor een klein bedrag per maand prentenboeken voorgelezen prentenboeken voorgelezen in de Engelse, Marokkaanse, Poolse, Spaanse, Syrische en Turkse taal ondersteund met muziek. Door te kijken en luisteren naar deze prentenboeken in de thuistaal horen kinderen andere woorden dan die in het dagelijks leven worden gebruikt. Een waardevolle aanvulling op hun woordenschat! Laat eventueel het filmpje in de thuistaal zien met het fysieke boek erbij en/of lees de Nederlandse versie van het boek voor, voor of na het kijken.

0 - 6 jaar

Voelen & verkennen

Zoek echte voorwerpen bij het boek die in het verhaal voorkomen en haal deze de groep in.

-> Laat de kinderen een voorwerp kiezen en bekijk samen waar dit voorwerp voorkomt in het boek.
-> Laat de kinderen vertellen hoe de voorwerpen heten in hun thuistaal.
-> Je kunt deze activiteit uitbreiden door de voorwerpen te verstoppen en te laten zoeken of door ze in een bak of mand te leggen en de kinderen zelf te laten kiezen en benoemen.

Dans & zing

Zoek een liedje bij het (onderwerp van het) boek en/of bedenk een dansje bij het boek. Oefen dit met de kinderen. In een kort liedje kun je een aantal kernwoorden uit het verhaal in verschillende talen verwerken.

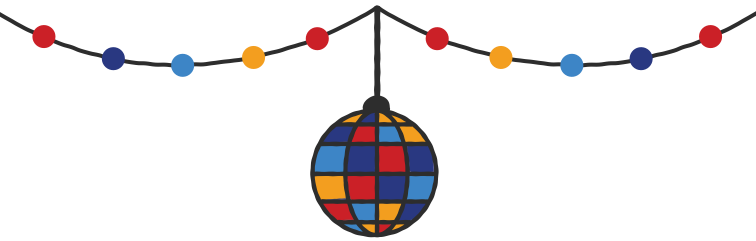

0 - 6 jaar

Voorleesritueel

Start een voorleessessie steeds met hetzelfde ritueel. Gebruik hiervoor een vast voorwerp of een handpop en bedenk hoe je met een vast liedje of rijmpje de voorleesactiviteit kunt starten. Probeer hierin meerdere talen te betrekken. Je kunt bijvoorbeeld een handpop de kinderen in meerdere talen laten begroeten:

Shalom! Hallo!

Buenos dias!

Konichiwa!

De Voorleestrom:
een meertalig kinderliedje

Op de website van Boekstart vind je het lied ‘De Voorleestrom’, gezongen in 13 talen.

Het liedje is zeer geschikt om een voorleesactiviteit bij jonge kinderen mee te starten. Het nodigt kinderen in hun eigen taal uit om naar het voorlezen te komen luisteren.

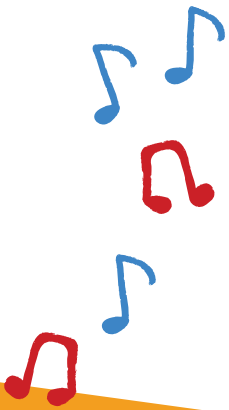

0 - 6 jaar

Meertalig voorlezen in de groep

Organiseer een voorleesmoment in je groep. Dit kun je doen door ouders uit te nodigen om voor te lezen aan groepjes kinderen met dezelfde thuistaal. Je kunt ook oudere kinderen laten voorlezen aan jongere kinderen met dezelfde thuistaal. Het oudere kind kan van tevoren geïnstrueerd worden over hoe hij het jongere kind kan betrekken bij het lezen.

Je kunt ook een boek in meerdere talen voorlezen aan de hele groep. Vraag ouders of (oudere) kinderen met verschillende thuistalen om je daarbij te helpen.
De verschillen en overeenkomsten tussen het verhaal in verschillende talen is daarna een interessant gespreksonderwerp. Is de naam van de hoofdpersoon bijvoorbeeld in alle talen hetzelfde?

0 - 6 jaar

Tekstloze prentenboeken

Aan tekstloze prentenboeken kun je gemakkelijk meerdere talen verbinden. Je kunt het boek bespreken in het Nederlands en aan de meertalige kinderen vragen: 'Hoe noem je dit in jouw taal?' Kijk hier voor meer suggesties over het werken met tekstloze prentenboeken op de website van Cubiss.

0 - 6 jaar

Illustraties bespreken

Scan één of meerdere pagina's uit een prentenboek dat in meerdere talen beschikbaar is in en toon deze op het digibord. Bespreek met de kinderen wat je ziet op de prent(en) en schrijf de woorden erbij of laat dit de kinderen zelf doen in alle talen die ze kennen.

0 - 6 jaar

Een boek in elke hoek

Leg een boek over het thema dat speelt in je groep in elke hoek. Zo worden kinderen gestimuleerd om boeken en verhalen te betrekken in hun spel. Als je kiest voor boeken met veel prenten of tekstloze prentenboeken, worden kinderen uitgenodigd hier zelf bij te vertellen, in welke taal dan ook.

0 - 6 jaar

Verteltafel

Richt een verteltafel in rond een tekstloos prentenboek of een boek dat in meerdere talen beschikbaar is. Nodig ouders uit in de groep om de verteltafel te bekijken en te bespreken met hun kind. Leg woordkaartjes bij alle voorwerpen op de tafel en vraag ouders om deze aan te vullen met woorden in hun thuistaal.

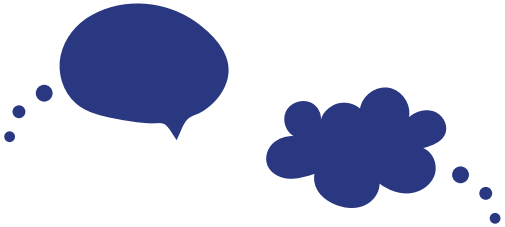

0 - 6 jaar

Op speurtocht in de Bibliotheek op school

Ga met de kinderen op onderzoek uit in de Bibliotheek op school. Geef hun de opdracht om op zoek te gaan naar een boek in hun eigen taal. Laat hen het gevonden boek bekijken en laat kinderen er kort in het Nederlands over vertellen (aan de groep of aan een maatje):

-> Wie is de schrijver en wat is de titel van het boek?
-> Waar gaat het boek over, denk je?
-> Lijkt het je een leuk boek?
-> Zou je het willen en kunnen lezen?

6 - 9 jaar

Boekenbingo

Maak een bingokaart waarop verschillende soorten boeken staan omschreven: een boek dat je van achteren naar voren leest (bv. Arabische boeken), een boek dat geschreven is in een andere taal maar wel het Nederlandse alfabet gebruikt, een prentenboek, een boek met twee talen erin, een boek dat geschreven is in jouw thuistaal, een boek over jouw hobby, etc. Laat de kinderen in tweetallen op zoek gaan naar al deze boeken in de Bibliotheek op school. Wie het eerste bingo heeft, wint... Deze activiteit kun je nog uitbreiden met een boekpromotieactiviteit waarbij kinderen een gevonden boek nader bekijken en er hun klasgenoten over vertellen.

Een voorbeeld van een bingokaart is te vinden op p. 5 van deze publicatie van Cubiss:

6 9

6 - 9 jaar

Lezen-is-leuk-kring

Organiseer een lezen-is-leuk-kring waarin kinderen mogen vertellen over hun leeservaringen, dus ook over boeken in de thuistaal.

-> Kinderen nemen naar de lezen-is-leukkring alleen dingen mee waarmee ze anderen enthousiast kunnen makenvoor hun boek.
-> Denk aan het tonen van een mooie blad zijde, het voorlezen van een mop of grappig fragment, een mooi woord in de thuistaal waar je anderen kennis mee wilt laten maken, et cetera.
-> Organiseer deze kring meerdere keren, zodat kinderen een positieve houding ontwikkelen ten opzichte van boeken en (meertalig) lezen en zodat ze ernaar uit gaan zien om anderen iets leuks te vertellen over hun boek.

6 - 9 jaar

Raad de taal

Presenteer op het digibord een aantal titels van vertaalde boeken in verschillende talen.

Laat kinderen raden uit welke talen de titels komen. Vraag of er kinderen zijn die de titels kunnen vertalen naar het Nederlands.

Laat de titels nu ook in het Nederlands zien en laat de anderstalige titels koppelen aan de Nederlandse.

Vraag tot slot of er kinderen zijn die deze boeken willen lezen.

6 - 9 jaar

Ik zie ik zie wat jij niet ziet

Kopieer voor alle kinderen een bladzijde uit een kijk-/zoekboek of tekstloos prentenboek. De kinderen spelen in tweetallen ‘ik zie ik zie wat jij niet ziet’. Als het betreff ende woord is gevonden, schrijven de kinderen het woord op in het Nederlands én (als ze dat kunnen) in de thuistaal, of ze zeggen het woord ook in de thuistaal. Lijken de woorden op elkaar? Wat zijn de overeenkomsten en verschillen?

6 - 9 jaar

Woorden proeven

Laat de meertalige kinderen in je klas allemaal een boek in hun thuistaal kiezen en laat ze duo's vormen met een leerling die die taal niet spreekt. Laat de meertalige kinderen de boektitel uitspreken. Het andere kind probeert het na te zeggen. Dit kun je vervolgens ook doen met een aantal zinnen uit het boek. Het meertalige kind mag in het Nederlands toelichten wat de woorden betekenen.

6 - 9 jaar

Boeken-top-3

Kinderen maken voor zichzelf een top 3 van de boeken uit de meertalige collectie die zij gelezen hebben.

De leerkracht inventariseert hoeveel stemmen elke titel krijgt. Daarna schrijft ieder kind een kruisje achter de boeken die in zijn/haar top 3 zijn beland.

Als iedereen aan de beurt is geweest, wordt duidelijk welk boek het meest is gekozen en ontstaat er een klassen-top-3.

Deze kan gedeeld worden met de andere groepen in dezelfde bouw. Worden dezelfde toppers gekozen? Hang een top 3 per taal op in de bibliotheek.

6 - 9 jaar

Elfje

Leerlingen maken van een boek dat ze hebben gelezen in hun thuistaal een Elfje. Een Elfje is een gedicht met 11 woorden.

Eerste regel: 1 woord
Tweede regel: 2 woorden
Derde regel: 3 woorden
Vierde regel: 4 woorden
Vijfde regel: 1 woord

Het Elfje mag geschreven worden in de thuistaal, in het Nederlands óf in beide talen.

Optioneel: laat leerlingen poëzie posters maken van hun elfjes en hang deze in de klas.

6 - 9 jaar

Sprookjes vergelijken

Ga in boeken en op internet op zoek naar verschillende versies van bekende sprookjes in verschillende talen.

Laat de kinderen deze zelfstandig of in groepjes lezen. Misschien herkennen ze woorden uit de verschillende versies.

Laat de kinderen aan elkaar vertellen hoe het verhaal gaat in hun thuistaal.

Vergelijk: hoe loopt bijvoorbeeld ‘Roodkapje’ af in jouw taal en cultuur? En hoe is dat in het Nederlands? Je zult zien dat de verschillen soms groot zijn!

6 - 9 jaar

De Boekenclub
(onder begeleiding ook voor 6-9 jaar)

Kinderen lezen hetzelfde boek in hun eigen taal. Dit kan met de hele groep of met een kleiner groepje. Na het lezen gaan kinderen in gesprek met elkaar over het boek aan de hand van vragen/kaarten.

-> Wat was je favoriete plaatje/gebeurtenis in het boek?
-> Welke personage vind je het leukst/ stoerst/grappigst?
-> Welke overeenkomsten en verschillen zie je in het boek?
-> Zoek van 3 woorden de Nederlandse en de andere benaming in de andere taal. Kunnen jullie ze allebei uitspreken?

9 - 12 jaar

Boekenduo's

Maak tweetallen van één Nederlandstalig kind en een kind met een andere thuistaal, bijvoorbeeld Pools. Geef hun een tweetalig boek (bijvoorbeeld Nederlands-Pools) of een setje van twee dezelfde boeken waarvan één in het Nederlands en één in bijvoorbeeld het Pools. Laat hen het boek of een fragment daaruit in beide talen hardop aan elkaar voorlezen.

Wil je hier een les taalbeschouwing aan koppelen? Laat hen dan een bladzijde of enkele zinnen met elkaar vergelijken:

-> Zijn er namen veranderd?
-> Zijn er woorden in beide talen hetzelfde?
-> Zie je verschillen in woordvolgorde?
-> Wat is het verschil in klank tussen beide talen?

9 - 12 jaar

Meertalige boekbespreking

Sta kinderen toe om hun boekbespreking, boekenpitch of boekenbeurt te houden over een boek dat ze in hun thuistaal hebben gelezen. Nodig ze uit om in het Nederlands te vertellen over hun boek, maar geef ze ook de gelegenheid om een fragment voor te lezen in hun thuistaal en daarna in het Nederlands te vertellen waar het over ging. Zo ontwikkelen de luisterende kinderen gevoel en waardering voor andere talen.

Stel leesbelevingsvragen aan het kind:

-> Wat vond je leuk in het boek?
-> Wat vond je grappig?
-> Vraag aan de luisterende kinderen wie het boek ook wil lezen en ga na of er een Nederlandse editie van het boek is.

Hallo!

Buenos dias! Shalom!

Konichiwa!

9 - 12 jaar

Thuistaaltoppers

Daag de kinderen uit om thuis te lezen in hun moedertaal! Dat kun je doen door een challenge te organiseren.

Op www.hlenet.org/thuistaaltoppers vind je een formulier dat je aan kinderen mee kunt geven. Degene die op het formulier zijn favoriete boek op de meest aansprekende manier aanprijst, is de winnaar.

Je kunt hier eventueel ook een korte pitch aan koppelen. Hang alle ingevulde formulieren in de klas of de bibliotheek op, ter inspiratie voor de andere leerlingen.

9 - 12 jaar

Wie kan mijn boek raden?

Kinderen kiezen bijvoorbeeld vijf boeken in hun thuistaal uit en laten die zien aan de klas. Ze kopiëren een tekstfragment uit een van de boeken en lezen dat voor in hun thuistaal aan de klas. De andere kinderen proberen te raden uit welk van de vijf boeken voorgelezen is.

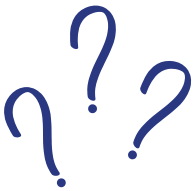

9 - 12 jaar

Rivers of reading

Laat kinderen een collage maken over boeken die voor hen verbonden zijn aan belangrijke momenten in hun leven.

In de collage kunnen ze de volgende elementen opnemen: plaatjes van de boeken, tekeningen over het verhaal en beschrijvingen van momenten uit hun leven waarop ze deze boeken lazen of voorgelezen kregen.

Voorbeelden zijn te vinden via onderstaande QR-code.

9 - 12 jaar

Leescircuit

Neem een selectie meertalige boeken op in een leescircuit om het vloeiend lezen en het leesplezier te bevorderen. Onderdelen van een leescircuit kunnen zijn:

krantenberichten lezen in Kidsweek, theaterlezen, moppen voorlezen en vrij lezen in een boek naar keuze. Bij dat laatste onderdeel mag ook in de thuistaal worden gelezen uit boeken uit de collectie.

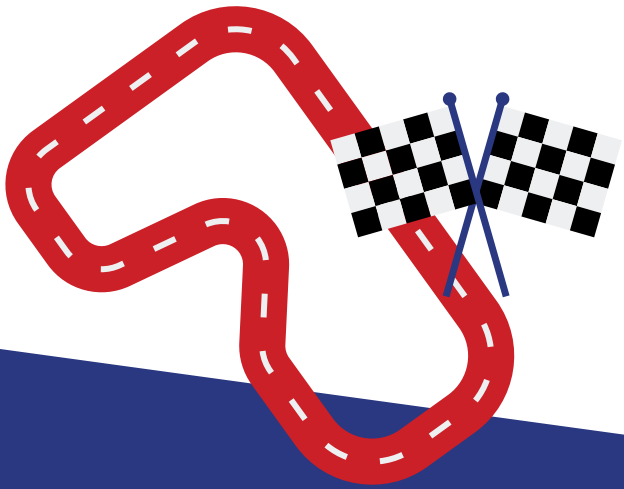

9 - 12 jaar

Taalonderzoekje

Laat kinderen (alleen of in groepjes) een boek uit de meertalige collectie kiezen waarvan ze de taal niet kennen. Laat ze proberen te achterhalen in welke taal het boek is geschreven. Bijvoorbeeld door andere kinderen te bevragen, door het colofon in het boek te raadplegen of door op internet te zoeken.

Laat de kinderen vervolgens een klein onderzoekje uitvoeren naar de taal van het boek:

-> Waar wordt de taal gesproken?
-> Hoeveel mensen spreken deze taal?
-> Hoe klinkt deze taal?

Laat ze de bevindingen aan elkaar presenteren.

9 - 12 jaar

Filmpje maken

Laat kinderen een fi lmpje van 1 minuut maken waarin ze een favoriet boek in hun thuistaal promoten. Dat kan door het boek te laten zien, kort iets over de inhoud en de schrijver te vertellen en een stukje voor te lezen. Deel de filmpjes met ouders en leerlingen met dezelfde thuistaal

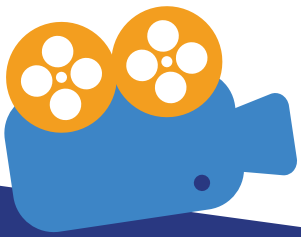

9 - 12 jaar

Vertaaluitdaging

Laat kinderen een liedje of gedicht uit de thuistaal vertalen naar het Nederlands óf een stukje van een Nederlands gedicht, liedje of songtekst vertalen naar de thuistaal. Laat de teksten daarna in zoveel mogelijk talen ten gehore brengen.

Hallo = Ciao

9 - 12 jaar

Mijn taalschat

Laat kinderen een koff er vullen met spullen uit de thuiscultuur. Boeken in de thuistaal mogen daar ook in. Geef de kinderen de gelegenheid om over de spullen in de koff er te vertellen.

9 – 12 jaar

Uitleg over lezen en lezen thuis

Stimuleer kinderen om gebruik te maken van de meertalige collectie om thuis boeken te lezen. Leer de kinderen en hun ouders hoe ze in de catalogus van de Bibliotheek op kunnen zoeken welke boeken in de collectie zijn en hoe ze deze kunnen reserveren. Deze activiteit kan door de leesmediacoach worden uitgevoerd.

Leespret met familie

Organiseer een maandelijks moment waarop een ouder in de school of op de opvanglocatie komt voorlezen in de eigen taal.

Thuis voorlezen in de eigen taal

Stimuleer ouders om thuis voor te lezen in de eigen taal. Geef hun het vertrouwen dat dit goed is voor de taalontwikkeling van hun kind. Je kunt hierover een fl yer meegeven aan de ouders.

Deze zijn in meerdere talen beschikbaar op de websites (scan onderstaande QR-codes) van meertaligheid.be en ProBiblio.

Tekstloze prentenboeken

Aan tekstloze prentenboeken kun je gemakkelijk meerdere talen verbinden. Geef het boek, of één of meer ingescande bladzijden hieruit, mee naar huis om het door de ouders te laten (voor)bespreken in de thuistaal.

Geef ouders een aantal richtvragen mee die ze in hun eigen taal aan hun kind kunnen stellen tijdens het lezen. Bijvoorbeeld:

-> Waar zit het poesje verstopt?
-> Waarom kijkt het kind zo verbaasd?
-> Vertel eens wat je ziet gebeuren rechtsboven op de plaat.

Voorleesfilmpjes en luisterboeken

Wijs ouders op de mogelijkheid om digitale meertalige luisterboeken en voorleesfilmpjes te beluisteren met hun kind. Zij kunnen samen genieten van de verhalen en er daarna over praten.

Op de website van The Reading Corner worden prentenboeken voorgelezen in de Engelse, Marokkaanse, Poolse, Spaanse, Syrische en Turkse taal ondersteund met muziek. Op prentenboekeninalletalen.nl vind je audio-vertalingen van mooie prentenboeken, voorgelezen in ruim 25 talen en dialecten. Reserveer het prentenboek bij de Bibliotheek en geniet van kijken en luisteren in de thuistaal.

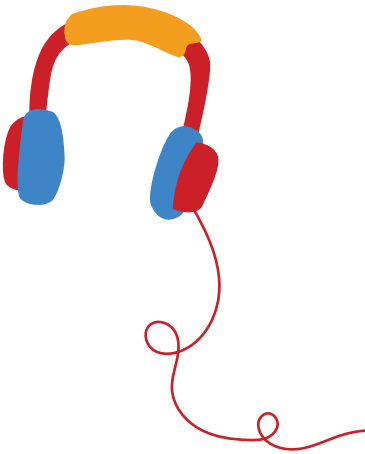

Voorleeskwartiertje

Plan wekelijks aan het begin of einde van de dag een voorleeskwartiertje met ouders in.

Hang een intekenlijst op voor ouders waarop zij kunnen aangeven wanneer ze willen komen voorlezen. De ouders mogen zelf het boek én de taal kiezen. Wordt er voorgelezen in een taal die niet veel kinderen spreken? Laat de kinderen dan toch meeluisteren en bespreek wat ze ervan hebben begrepen.

Of verdeel de kinderen in groepjes per taal over meerdere ouders. Je kunt bij een voorleessessie met ouders ook de andere ouders verwelkomen in de groep. Zij kunnen dan leren van de voorlezende ouder.

Workshop voorlezen

Bied – eventueel in samenwerking met de bibliotheek – een workshop voorlezen aan voor ouders. Op internet zijn hier kant-en-klare presentaties voor te vinden, zoals op de website van De Schoolbrug.

Praatplaten

Wanneer je op school of op de opvang een prentenboek voorleest, kopieer dan voor de ouders één of enkele platen uit het boek en geef deze mee naar huis met de vraag of ze in de thuistaal met hun kind willen praten over de plaat. Help ouders op weg door een aantal voorbeeldvragen bij de platen te geven.

Vind meer informatie over
Van Alle Talen Thuis op onze website:
www.bibliotheekeindhoven.nl/van-alle-talen-thuis

Bekijk onze gratis e-learnings via de QR-codes hieronder.

E-learning 1: meertalige kinderen

E-learning 2: ouderbetrokkenheid

E-learning 3: Samen Van Alle Talen Thuis

Mede mogelijk gemaakt door

ASML